

LA CRISI ALIMENTÀRIA GLOBAL URGEIX POSAR EN PRÀCTICA UN SISTEMA DE GOVERNANÇA DEMOCRÀTICA MUNDIAL

Els sotasignats, per iniciativa del Fòrum Mundial de Xarxes de la Societat Civil – UBUNTU, volem mostrar **la nostra profunda preocupació i més enèrgica protesta per haver arribat a un situació tan greu i previsible en un tema crític com és el de l'alimentació de la població mundial**. Aquesta situació posa de manifest el fracàs – en l'aspecte financer, mediambiental, cultural i moral – de l'actual sistema econòmic, que ha substituït els valors universals per les lleis de mercat i que reflecteix la debilitat de les Organitzacions Internacionals, causada per la manca de suport dels països més poderosos.

En efecte:

- El juliol de 2002, en un comunicat individual de Federico Mayor emès en el context del Fòrum UBUNTU després de la celebració de la 2a. Cimera Mundial sobre l'Alimentació Humana –un de tants antecedents de la propera Cimera Mundial sobre Seguretat Humana de la FAO que tindrà lloc el juny de 2008– es va dir, entre d'altres coses:

1. S'ha produït una situació que apel·la a les nostres consciències: mentrestant moren de gana desenes de milers de persones cada dia, en la 2ª Cimera Mundial no s'aconseguí adoptar les mesures necessàries per eradicar aquest autèntic "genocidi silenciós" ni els països més desenvolupats mostraren la voluntat política que es requereix per combatre les causes que l'originen. ... Quantes dones, nens i gent gran morirà per les decisions que no s'han pres?
2. Centenars de milions d'éssers humans passen gana actualment. Mentre els països més poderosos incrementen les inversions en armament, despeses militars i seguretat internacional, es nega a aquesta part tan important de la Humanitat els recursos de tota índole- incloses la formació, coneixement i tecnologies apropiades- necessaris per a la supervivència.
3. Mentre les regions més afavorides protegeixen la seva producció agrícola amb enormes recursos financers, els països empobrits es veuen forçats a liberalitzar els seus mercats agrícoles. Les polítiques d'ajust del Fons Monetari Internacional (FMI) i la liberalització del comerç mundial promoguda per l'Organització Mundial del Comerç (OMC) han conduït la major part d'aquests països a reduir els aranzels agrícoles i els subsidis als productors, afirmant que el mercat és qui ha de solucionar els seus problemes.
4. Cap Nació no està exempta de responsabilitat: és inadmissible que es transfereixi "al mercat" deures morals i responsabilitats polítiques que corresponen als governants democràtics. La necessitat urgent d'uns codis de conducta mundials en el marc jurídic ètic d'unes Nacions Unides degudament reformades és, per tot això, una imperiosa exigència.

. Què venia succeint i què ha succeït des de llavors?

- La **població mundial** no para d'augmentar– tot i que de forma més moderada al llarg dels darrers anys– i, en conseqüència, segueix i seguirà augmentant la necessitat d'aliments al món. L'augment de població es produeix fonamentalment al sud, on la demanda actualment és major i on, per tant, també ho serà en el futur. En aquest sentit,
 - a. El fort creixement econòmic d'alguns països emergents ha produït un lògic i brusc increment de la demanda de cereals associada a l'augment del consum de carn, llet, ous ... és a dir, associada a un major desenvolupament. Aquesta contribució a la demanda de cereals suposa un augment de pressió sobre aquest mercat, que necessita, clarament i sense demora, una regulació a escala mundial.

- b. L'augment de la demanda d'aliments no satisfeta al sud es traduirà, de ben segur, en més frustració i radicalització, i donarà peu a noves onades d'emigració.
 - c. En qualsevol cas, l'actual crisi alimentària indica que s'està arribant al límit d'explotació d'alguns recursos del planeta, fet que confirma la necessitat urgent d'un canvi radical, principalment al nord, de les actuals pautes de producció i consum insostenibles.
- **La pràctica totalitat de la terra utilitzable amb fins agrícoles** ja s'està utilitzant, i per tant, només un augment de la productivitat basat en tecnologies "netes" i renovables podrà contribuir a incrementar la producció agrícola local i global. Al voltant d'aquests aspectes, però, s'han produït fenòmens rellevants que han contribuït a empitjorar la situació.
- a. Durant les últimes dècades, la globalització econòmica neoliberal, guiada pel FMI, el Banc Mundial i l'OMC, ha exigit als països del sud la implementació de polítiques de privatització i liberalització dels mercats, en competència totalment desigual amb els països del nord (que, en canvi, mantenen i mantenen els seus subsidis agrícoles, inclosos els relatius a les exportacions d'excedents), fet que ha debilitat enormement les agricultures del sud del món. Així doncs, a més de perdre a escala internacional, s'han vist desmantellades les agricultures de subsistència local. El resultat, el pitjor dels possibles: més fam local - global. És hora de demanar responsabilitats polítiques per haver originat situacions d'aquesta naturalesa.
 - b. En relació amb una altra crisi mundial, la de l'energia, importants països productors agrícoles vénen practicant una creixent utilització de terres i productes agrícoles que no es destinen a fins alimentaris per a l'obtenció de **biocombustibles**. Els sotasignats considerem que, davant de temes d'aquesta naturalesa, cal que la Humanitat posseeixi mecanismes globals d'arbitratge i decisió, l'abast dels quals vagi més enllà dels mecanismes en mans dels Estats, atès que es tracta de polítiques molt proclius a tenir impactes de particular sensibilitat a escala planetària.
- **Els preus dels productes agrícoles** han patit, sobretot en aquests dos últims anys, un creixement espectacular que ha contribuït a empitjorar la situació. Els principals motius es poden resumir així:
- a. Crisi mundial de l'energia, en especial del petroli, amb gran incidència en els preus de la producció i transport d'aliments. A més, durant anys les grans companyies petroleres no només han ocultat els efectes de l'excessiu consum sobre el medi ambient sinó que han posat tota mena d'obstacles a les fonts netes i renovables de producció d'energia. En qualsevol cas, els preus seguiran augmentant en la mesura que la deslocalització agrícola formi part del procés de globalització. La insostenibilitat del model agrícola mundial actual és evident.
 - b. Com a efecte col·lateral, la crisi financera atrau als inversors cap als mercats agrícoles, de major estabilitat, tot obtenint beneficis gràcies a la compra especulativa de contractes de futur que venen després a preus més cars davant l'increment de la demanda. Atès l'encariment actual i futur de l'oferta agrícola, això genera més fam al món. És evident que, al igual que amb la crisi financera, la regulació política mundial dels mercats globals es fa indispensable.

.....

Davant d'aquest panorama desolador i complex, amb múltiples factors interrelacionats i incerteses, els sotasignats creiem que només la urgent posada en pràctica d'un sistema de Governança Democràtica Mundial pot posar a la Humanitat en condicions de dirigir democràticament i responsablement el seu destí en el planeta i, en concret, de satisfer les seves necessitats bàsiques d'alimentació. En concordança amb el que preconitzem des de la Campanya Mundial per a una profunda Reforma del Sistema d'Institucions Internacionals, aquest sistema ha de contribuir a enfortir el sistema de Nacions Unides, refundant les altres organitzacions financeres, econòmiques i comercials en el seu si, i dotant-les dels recursos humans i financers necessaris per poder atendre els reptes que afrontem en l'actualitat. En concret, és necessari que aquest sistema:

1. Tingui la capacitat de posar en pràctica decisions globals en un marc realment democràtic. La producció i utilització de biocombustibles, la regulació dels diferents mercats globals, etc., no poden continuar depenent únicament de decisions estatals, o pitjor encara, dels mercats dels països més pròspers i poderosos.
2. Doni prioritat, tot discriminant positivament, als interessos dels més pobres i necessitats del planeta, que són la immensa majoria dels habitants de la Terra. Això suposa impulsar un nou model, molt més localitzat i sostenible – socialment, ambientalment i econòmicament– atenent en primer lloc als països menys desenvolupats del món, en tot el que fa referència a la producció i comerç agrícola.
3. Neixi d'una profunda reforma de les Organitzacions Internacionals actuals que, entre d'altres coses, suposi:
 - 3.1. El final de la preponderància d'unes Organitzacions Internacionals (les controlades pels països més rics del món) sobre les altres. Així, en l'àmbit essencial de l'alimentació les polítiques del FMI, el Banc Mundial i la OMC no poden seguir imposant-se a les de la FAO.
 - 3.2. Que els ens competents de Nacions Unides –la FAO, el Fons Internacional per al Desenvolupament Agrícola (IFAD), el Programa Mundial d'Aliments (principalment en aquells aspectes menys relacionats amb les emergències)– tinguin la coordinació, el marc competencial i la dotació de recursos necessaris per, en primer lloc, fer front a les situacions d'emergència actuals i, en segon lloc, posar en pràctica les polítiques que es requereixin, a mitjà i llarg termini, per a resoldre els problemes de fons.
 - 3.3. **Que no es desaprofiti la nova oportunitat que suposa la revisió del Consens de Monterrey sobre Finançament per al Desenvolupament per definir i implementar, justament i sense més dilació, un sistema de finançament per al desenvolupament que sigui transparent, predictable, sostenible i que permeti assolir els objectius de desenvolupament que la Humanitat requereix amb urgència.**

Federico Mayor

Adolfo Pérez Esquivel
Nobel Peace Prize Laureate

Mario Soares

Susan George

Noam Chomsky

Desmond Tutu
Archbishop Emeritus

Wole Soyinka
Nobel Prize Laureate

Aminata Traoré
ASF - African Social Forum

Chico Whitaker
Right Livelihood Award; Brazilian Commission Justice and Peace

Cândido Grzybowski
IBASE – Instituto Brasileiro de Análises Sociais e Econômicas

Roberto Savio
IPS - Inter Press Service

Alexander Likotal
Green Cross International

Tomas Magnusson
IPB - International Peace Bureau

Ricardo Díez Hochleitner
Honorary President Club of Rome

Herman Spanjaard
IPPNW -International Physicians for the Prevention of Nuclear War

Fatma Alloo
DAWN - Development Alternatives with Women for a New Era

Janet Mbere
MWENGO – Mwelekeo wa NGO

Rajesh Tandon
PRIA - Participatory Research in Asia

Nadia Johnson
WEDO – Women Environment Development Organization

Lois Barber
EarthAction

Paul Ortega
Pax Romana ICMICA/MIIC

Mohammed Fayek
Arab Organization for Human Rights

Lau Kin Chi

CSD - China Social Services and Development Research Centre

Seán Ó Siochrú

CRIS - Communication Rights in Information Society Campaign

Marino Busdachin

UNPO – Unrepresented Nations and Peoples Organisation

Meja Vitalis

AFRODAD - African Forum and Network on Debt and Development

Rómulo Torres

LATINDADD – Red Latinoamericana sobre Deuda, Desarrollo y Derechos

Ernesto Lamas

AMARC ALC - Asociación Mundial de Radios Comunitarias - América Latina Caribe

Carlos Tünnermann

ILAEDES – Instituto Latinoamericano de Educación para el Desarrollo

Carlos Bedoya

Jubileo Perú

Martí Olivella

Alliance for a Responsible, Plural and United World

Vicente García Delgado

CIVICUS' UN representative

Roberto Papini

Instituto Internazionale Jacques Maritain

Francine Mestrum

AEDH - Agence Européenne pour la Défense des Droits de l'Homme

Arcadi Oliveras

Justice and Peace Europe

Jorge Nieto

Centro Internacional para la Cultura Democrática

Markus Brun

FASTENOPFER

Antoni Giró

Rector UPC – Universitat Politècnica de Catalunya

Richard A. Falk

Princeton University; California University

Hall Gardner

Professor American University of Paris

Josep Ferrer

Professor Universitat Politècnica de Catalunya – UPC

Ferran Requejo

Professor Universitat Pompeu Fabra – UPF

Josep Xercavins

UBUNTU Forum Ad Hoc Secretariat, professor UPC